

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент підприємства

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

073 Менеджмент

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Торговельний менеджмент

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Курилова Наталія Михайлівна,
старший викладач кафедри маркетингу,
менеджменту та торговельного
підприємництва

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

23.12.2019 р.

підпис

Н. М. Курилова

ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої
програми

Мирошніченко Юрій Вікторович,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та
торговельного підприємництва, кандидат
технічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

23.12.2019 р.

підпис

Ю. В. Мирошніченко

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

назва кафедри

протокол від 23.12.2019 р. № 7.

Зав. кафедри

підпис

Н. В. Попова

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 27.12.2019 р. № 6.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент підприємства» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Торговельний менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців формування комплексу знань у сфері управління організацією (підприємством) з точки зору системного підходу: вивчення підприємства як соціально-економічної системи, основними параметрами якої є цільове призначення, правові та нормативні засади діяльності, ресурси, процеси і структура, розподіл праці та ролей, соціальні відносини, що формують її організаційну культуру і забезпечують синергійний ефект діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтегрована сукупність управлінських відносин у підсистемах організації, її стосунки із зовнішнім середовищем..

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Соціологія», «Самоменеджмент», «Бухгалтерський облік», та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Антикризовий менеджмент».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації;

ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього і внутрішнього середовища;

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації;

програмних результатів навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективної діяльності організації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Організація як об'єкт управління

Економічна сутність і особливості організації як об'єкта управління. Закони функціонування організації. Етапи розвитку організацій. Класифікація організацій: за цілями діяльності, за галузевою ознакою, за функціями, за формою власності, за правовим статусом тощо. Господарські товариства: акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, командитне товариство, повне товариство. Нові типи організацій: адхократичні, багатовимірні тощо.

Тема 2. Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери

Визначення поняття сільське господарство, господарство країни, виробнича сфера, невиробнича сфера. Об'єкти виробничої інфраструктури, об'єкти соціальної інфраструктури. Показники розвитку господарства – продуктивність праці. Екстенсивний та інтенсивний шляхи розвитку виробництва. Територіальна структура господарства: промисловий пункт, промисловий центр, промисловий вузол, промисловий район, промислові агломерації.

Тема 3. Організаційні форми підприємств у структурі економіки

Визначення поняття «форма», «управління», «організаційна форма управління підприємства». Еволюція розвитку організаційних форм підприємства. Організаційне проектування підприємства в менеджменті. Виробнича структура і структура управління. Основні елементи організаційної структури управління.

Тема 4. Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством

Загальна структура підприємства, її складові: організаційна структура управління та виробнича структура. Сутність, роль і функції організаційної структури управління. Типи і особливості бюрократичних і адаптивних організаційних структур управління. Показники ефективності ОСУ. Напрями удосконалення ОСУ. Виробнича структура підприємства, її роль і функції. Елементи і типи виробничої структури. Виробнича інфраструктура підприємства, її елементи.

Тема 5. Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством

Сутність і особливості стратегічного менеджменту. Підходи до визначення ролі стратегічного управління в діяльності організацій. Конкурентні

переваги як основа розробки стратегії. Системний характер процесу стратегічного управління. Типи стратегій розвитку бізнесу: корпоративні, бізнес-стратегії, функціональні стратегії, операційні стратегії. Зміст процесу розробки і реалізації стратегії: аналіз середовища, формулювання місії та стратегічних цілей, оцінка та вибір стратегії, реалізація та контроль.

Тема 6. Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації

Система інформаційного забезпечення менеджменту, елементи системи інформаційного забезпечення менеджменту, методологічні передумови виникнення інтегрованих систем інформаційного забезпечення менеджменту. Відмінності між інтегрованими системами інформаційного менеджменту та інших інформаційних систем.

Тема 7. Організаційна ефективність – способи та критерії визначення

Визначення терміну «організаційна ефективність». Підходи до вивчення організаційної ефективності – цільовий, системний і вибірковий. Види ефективності: зовнішня, загальна, ринкова, стратегічна, витратна, оперативна, ефективність інноваційного проекту. Критерії організаційної ефективності. Монокритеріальний і полікритеріальний підхід до формування організаційної ефективності. Система критеріїв, за якими може оцінюватись ефективність діяльності організації. Результативність системи менеджменту. Ефективність системи менеджменту. Витрати на управління.

Тема 8. Результативність та ефективність системи менеджменту

Визначення поняття «результат». Обґрунтування необхідності формування критеріїв оцінки результативності й механізмів їх забезпечення. Результативність. Фактори, що впливають на результативність організації. Система управління результатами. Схема результативності організаційної системи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	Денна форма												Заочна форма											
	Повна						Скорочена						Повна						Скорочена					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі					Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс
Тема 1. Організація як об'єкт управління	15	3		3		9							22	2		2		18	19	2		2		15
Тема 2. Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери	15	3		3		9							22	2		2		18	15					15
Тема 3. Організаційні форми підприємств у структурі економіки	17	4		4		9							22	2		2		18	15					15
Тема 4. Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством	18	4		4		10							22	2		2		18	19	2		2		15
Тема 5. Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством	18	4		4		10							23	2		3		18	15					15
Тема 6. Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації	18	4		4		10							23	2		3		18	16					16
Тема 7. Організаційна ефективність – способи та критерії визначення	17	4		4		9							23	2		3		18	16					16
Тема 8. Результативність та ефективність системи менеджменту	17	4		4		9							23	2		3		18	20	2		2		16
Курсова робота (проект)																								
Усього годин / кредитів ects	4,5/135	30		30		75							180/6	16		20		144	4,5/135	6		6		123

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття				30				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				30				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів				75				
	Усього годин				135				
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття					6	6		
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття					10	14		
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів					78	66		
	Усього годин					94	86		
Заочна скорочена	Лекційні заняття		4	2					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		2	4					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		62	61					
	Усього годин		68	67					

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		пов-на	скоро-чена	пов-на	скоро-чена
Тема 1. Організація як об'єкт управління	Організація як об'єкт управління	3		2	2
Тема 2. Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери	Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери	3		2	
Тема 3. Організаційні форми підприємств у структурі економіки	Організаційні форми підприємств у структурі економіки	4		2	
Тема 4. Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством	Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством	4		2	2
Тема 5. Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством	Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством	4		2	
Тема 6. Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації	Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації	4		2	
Тема 7. Організаційна ефективність – способи та критерії визначення	Організаційна ефективність – способи та критерії визначення	4		2	
Тема 8. Результативність та ефективність системи менеджменту	Результативність та ефективність системи менеджменту	4		2	2
Усього		30		16	6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=728>

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		пов-на	скоро-чена	пов-на	скоро-чена
Тема 1. Організація як об'єкт управління	Організація як об'єкт управління	3		2	2
Тема 2. Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери	Особливості організацій виробничої та невиробничої сфери	3		2	
Тема 3. Організаційні форми підприємств у структурі	Організаційні форми підприємств у структурі	4		2	

економіки	економіки				
Тема 4. Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством	Структура управління підприємством. Процес і методи управління підприємством	4		2	2
Тема 5. Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством	Стратегічний менеджмент у системі управління підприємством	4		3	
Тема 6. Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації	Системи інформаційного забезпечення менеджменту організації	4		3	
Тема 7. Організаційна ефективність – способи та критерії визначення	Організаційна ефективність – способи та критерії визначення	4		3	
Тема 8. Результативність та ефективність системи менеджменту	Результативність та ефективність системи менеджменту	4		3	2
Усього		30		20	6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=728>

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів доступно на Порталі навчальних ресурсів:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=728>

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)									Підсумковий контроль	Сума
	Усього	У тому числі за темами									
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
2020/2021	60	7	8	8	8	8	7	7	7	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)				Підсумковий контроль	Сума
	Усього	У тому числі за видами активності				
		Вид 1	Вид 2	Додаткові бали		
2019/2020 2020/2021 2021/2022 2022/2023	60	40	20	-	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем курсу
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної роботи, тестування;
- для студентів заочної форми навчання: тестування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Менеджмент підприємства» і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен.
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**10.1. Основні джерела інформації**

1. Менеджмент : навчальний посібник / за ред. Г. Є. Мошека. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 286 с.
2. Муромець Н. Є. Менеджмент : навчальний посібник / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошніченко, Д. О. Корсаков ; за ред. Н. Є. Муромець. – Харків : ФОП Мезина В. В., 2017. – 324 с.
3. Основи менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазараки, І. В. Чумаченко. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

4. Безус А. М. Менеджмент : навчальний посібник / А. М. Безус. – Київ : АМУ, 2015. – 268 с.
5. Мельниченко С. В. Менеджмент підприємства / С. В. Мельниченко. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 132 с.
6. Менеджмент : навчальний посібник / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Покаєвич [та ін.] ; заг. ред. Г. Є. Мошека. – 2-ге видання, доповнене, перероблене. – Київ : ЦУЛ, 2015. – 268 с.
7. Бай С. І. Менеджмент організації [Електронний ресурс] : електронний підручник / С. І. Бай. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.
8. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації [Електронний ресурс] : електронний підручник / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – Київ : Кондор, 2011. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.
9. Мазараки А. А. Менеджмент [Електронний ресурс] : електронний підручник / А. А. Мазараки. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD - R). – Назва з етикетки диску.
10. Менеджмент Дайджест [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/methodology.php>. – Станом на 07.08.2019. – Назва з екрана.
11. Маркетинг і менеджмент інновацій : Науковий журнал [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>. – Станом на

10.08.2019. – Назва з екрана.